

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 K 40 F.
NEGYEDÉVRE 4 KORONA, VIDÉKEN EGY ÓRA 1 KO-
RONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

✦ POLITIKAI NAPILAP ✦

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHÁZ: PIAC-UTCA 49

A németek nagy sikerei a nyugati hadszíntéren

Lilletől délnyugatra visszaszoritják az angolokat — A champagnei csatákban 7123 francziát fogtak el — Below csapatai Dünaburgnál elfoglaltak egy orosz állást — Wolhyniában támadásunk előrehaladt — Az olaszok támadásait a karinthiai határon és Tolmeinnél visszavertük

A nyugati hadszíntérről érkező hírek egyre több alapot adnak arra a föltevésre, hogy az angol-francia offenzíva kénytelen lesz beérni azokkal a minimális értékű sikerekkel, melyeket az első napok nagylendületű támadásaival elért. Bár a támadások a hosszú arcvonalnak csaknem mindegyik szakaszán napról-napra megismétlődnek, új eredmények kivívására nem képesek és a tagadhatatlan vitézséggel előrenyomuló rohamoszlopok vállalkozásai meghiusulnak a német védők rendíthetetlen szilárdságán. Így a *Souchez—Neuville* szakaszon az angolok és a *Champagne* több helyén a franciák áttörési kísérletei tegnap is hiábavaló módon apasztották a támadók erejét. E mellett a német defenzíva tegnap sem volt kénytelen a támadások visszaverésére szorítkozni, hanem például a *Lille*-től délnyugatra fekvő területen folytathatta is ellentámadásait, amelyekkel ismét jókora területet szerzett vissza az angol „hódítóktól”.

A keleti hadszíntéren a szövetséges német és osztrák-magyar seregek offenzívája további értékes részlet-sikereket mutat föl a tegnapi napról. *Dünaburg* sorsa betelődött: *Below* csapatainak rohama újabb orosz hadállást ragadott el a vár délnyugati arcvonalán. — Az orosz ellentámadások, melyek *Scholtz* tábornok *Wilejka* elleni és *Lipót* bajor herceg *Minsk* felé irányuló előnyomulásának megállítására voltak rendelve, összetörték. *Wolhyniában* pedig sikeres harcok közben folytonosan előrehaladnak csapataink. — A hónap utolsó napjának eseményeiről szóló jelentéséhez a német legfelsőbb hadvezetőség hozzáfűzi a szeptemberi zsákmány-állományról szóló kimutatását: csak a német csapatok közel 100,000 oroszot fogtak el a szeptemberi harcok során és 37 ágyut, meg 298 gépfegyvert ejtettek zsákmányul.

Mai távirataink a háboru eseményeiről itt következnek:

Höfer jelentése

Budapest, október 1. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya. — A főhadiszállás jelentése az orosz hadszíntérről:

Kelet-Galiciában nincs jelentősebb esemény.

Az oroszoknak *Nowo-Aleksiniecnél* megkísérelt támadása már az előkészületek közben meghiusult tüzérségiünk tüzeiben.

Az *Ikwa* mentén és a *wolhyniai várterü-*

leten a helyzet nem változott. A *Kormin* patak mentén a szövetségesek újra tért hódítottak. Az oroszok ellenáadásait visszavertük. Az ellenségnek egy ilyen előretörése alkalmával öt osztrák-magyar lovasszázad 2 tisztet és 400 főnyi legénységet fogott el és 1 gépfegyvert zsákmányolt. Ezen a területen a két legutóbbi harcnapon 10 tisztet és 2400 főnyi legénységet fogtunk el.

HÖFER altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

A német jelentés

Berlin, október 1. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállási jelentése a keleti hadszíntérről:

Hindenburg tábornagy hadcsoportja: *Dünaburg*tól nyugatra, *Grendsennél*, rohammal még egy ellenséges állást foglaltunk el.

A *Madziortól* keletre folyt harcokban, valamint a *Smorgon* és *Wischnew* közötti arcvonalon az orosz támadások az ellenség súlyos veszteségei mellett összeomlottak.

Ez a hadcsoport tegnap 1360 oroszot ejtett fogott.

Lipót bajor herceg tábornagy hadcsoportja: Az ellenség megismételte hiábavaló részlettámadásait. Összes előretöréseit visszautasítottuk. 6 tiszt, 494 főnyi legénység és 6 gépfegyver maradt keziünkön.

Mackensen tábornagy hadcsoportja: A helyzet nem változott.

Linsingen tábornok hadcsoportja: Támadásunk tovább haladt.

A német csapatok szeptember havában a keleti hadszíntéren 421 tisztet, 95,464 főnyi legénységet fogtak el, 37 ágyut, 298 gépfegyvert és 1 repülőgépet zsákmányoltak.

LEGFELSŐBB HADVEZETŐSÉG.

Nagy harcok a bessarabiai határon

Csernovic, október 1. (Magyar Távirati Iroda.) *Bessarabia* határán az oroszok ma reggel hat órától délelőtt tizenegy óráig három rohamot intéztek állásaink ellen. Csapataink mind a háromszor visszaverték őket.

Bukovina északkeleti részében tüzérségi harcok voltak. Űtegeink sikerrel bombázták az orosz állásokat. A *bukovinai* határ legszélső

keleti csücskében erős ellenséges csapatok mozgulatait figyeltük meg.

Elkeseredett harcok Dünaburgért

Kopenhága, október 1. *Pétervárról* jelentik: A lakosság érdeklődését különösen a *Dünaburgnál* folyó heves harcok kötik le. A németek támadásai már hetek óta tartanak, de eddig nem sikerült áttörni az orosz vonalakat. — Közben közelharcokra kerül a sor, melyekben a német és az orosz katonákat annyira elfogja a düh, hogy eldobják fegyvereiket és ököllel rohannak egymásra.

Pétervár védője: Kuropatkin

Berlin, október 1. A cár *Kuropatkin* tábornokot megbízta *Pétervár* védelmének vezetésével.

Az orosz reakció munkában

Stockholm, október 1. *Moszkvában* újabb zavargások támadtak ama lapjelentés folytán, hogy *Cseglowitow* a főhadiszállásra utazott. A tüntetők egész nap ordítva bejárták a várost. Az a *Cseglowitow* azonban, aki elutazott, nem a volt igazságügyminiszter volt, aki megismerősítője a reakciónak, hanem *névrokona*, *Cseglowitow* дума-képviselő. A hangulat annyira puskaporos, hogy a legkisebb izgalom katasztrófális hatású lehet. A reakciós körök sajtó-hadjárata táplálja az izgalmakat.

Az olasz háború

Budapest, október 1. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya. — A főhadiszállás jelentése az olasz hadszíntérről:

A *tirosi* és a *karinthiai* arcvonalon tegnap csak tüzérségi harc volt. A *Bombasch-Grabentől* nyugatra levő megerősített hadállásunk ellen intézett s a tegnapi jelentésben említett támadásokat derék *salzburgi* lövészeink visszaverték. Az olaszok tegnap reggel a *Mrzli vrh*-ot és e hegy délnyugati lejtőit nagy haderővel háromszor támadták meg sikertelenül. Ez alkalommal igen súlyos veszteségeket szenvedtek.

A *tolmeini* hídfő egyes pontjai ellen megkísérelt támadásokat szintén visszavertük, mint mindig.

HÖFER altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

Uj olasz offenzíva

Genf, október 1. (Magyar Távirati Iroda.) Az egész olasz arcvonalon nagy előkészületek folynak egy újabb offenzívára. A stratégiai tervek Cadorna és Joffre együttesen dolgozták ki.

Változások az olasz hadvezetőségben

Uj fővezér, uj tengerészeti miniszter

München, október 1. (Magyar Távirati Iroda.) A M. N. N. jelenti: A pétervári olasz nagykövetség közlése szerint Porro gróf helyettes vezérkari főnököt legközelebb az olasz haderő főparancsnokává nevezik ki.

Lugano, október 1. (Magyar Távirati Iroda.) Viktor Emánuel király a lemondott Viale utódjául Corsi Camillo ellentengernagyot tengerészeti miniszterre nevezte ki.

A trónörökös az olasz hadszíntéren

Trieszt, október 1. (Magyar Távirati Iroda.) Károly Ferenc József főherceg trónörökös Boroevics gyalogsági tábornok hadseregparancsnok kíséretében tegnap ide érkezett. — A város lakossága lelkes ovációkban részesítette a trónörökösöt.

Bécs, október 1. (Magyar Távirati Iroda.) Károly Ferenc József trónörökös Triesztből Polába utazott s onnan Bécsbe érkezett. — A trónörökös má délelőtt kihallgatásra ment a királyhoz és jelentést tett neki a délnyugati harcstéren szerzett tapasztalatairól.

A karinthisi határ-arcvonalon tett látogatása alkalmával a trónörökös személyesen tüzte föl Stückler tizedes mellére az arany és az ezüst vitézségi érmet. Stückler tizedes ragyogó haditettét vitt végbe: másodmagával egy óra hosszat tartóztatta föl egy nagyobb olasz csapat támadását s társával együtt 40 olaszt lelőtt és 100-at megsebesített.

A belga-francia harctér 7123 francia fogoly a champagnei harcokban

Berlin, október 1. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállási jelentése a nyugati hadszíntérről:

Ellenséges monitorok eredménytelenül lötték Lombartzyde és Middelkerke környékét.

Tegnap az angolok nem kíséreltek meg újabb támadást. — Ellentámadásaink Loostól északra az ellenség heves ellenállása mellett tovább haladtak előre. Néhány fogoly, 2 gépfegyver és 1 aknavető jutott keziinkre.

A franciák kísérletei, hogy Souchezről keletre meghiusult. Épp ily sikertelenek voltak a franciák összes támadásai a Massigestől északnyugatra levő vidéken, amelyekben hét különböző hadosztály csapatrészei vettek részt. A champagnei támadások alkalmával eddig ejtett foglyok száma 104 tízre és 7019 főnyi legénységre emelkedett.

Eredményes aknarobbantások megrongálták a Vauquois melletti francia hadállást.

Francia repülők bombákat dobtak Henin-Liepardra és ezáltal nyolc francia polgárt megöltek. Nekiünk nem voltak veszteségeink.

LEGFELSŐBB HADVEZETŐSÉG.

A souchezi csata

Genf, október 1. A 140-es pont közelében levő Folie-erdőség birtokáért Givenchnél és Soucheznél tovább tartanak a harcok. Azt a körülményt, hogy a német tüzéség és gyalog-

ság oly makacsul védelmezi az erdőt, a szakkritika azzal magyarázza, hogy a németek a Vilmy vasútállomáshoz vezető hét kilométeres vonalnak minden collnyi területéért a legmakacsabb küzdelemre akarják kényszeríteni az ellenséget.

A franciák veresége a Champagneban

Nagy főhadiszállás, október 1. (Pietsch százados haditudósítása a P. Ll.-nak.) A franciák szeptember 29-én a Champagneban igen heves támadásokat kezdtek, előretöréseik azonban nagy veszteségeik mellett összeomlottak vitéz csapataink ellenállásán. Souaintól északra a franciák egy előretörésük alkalmával 800 foglyot veszítettek. A foglyok csaknem kivétel nélkül tizenkilenc éves fiúk, akiket vallomásuk szerint hanyathomlok vittek a Champagneba erősítésül. Vonatunk változatlanul szilárd.

„Franciaország elvész“

Rotterdam, október 1. E. D. Morel, a kiváló angol publicista, aki tántoríthatatlanul ellenzi az angol háboru politikát, a Labour Leader-ben így ír: „Ez a háboru angol-német háboruvá vált s ennek a háborunak csak ama tárgyalások vehetnek véget, amelyeknek Berlinből és Londonból kell kiindulniok. A tárgyalások kezdete mindaddig elhalasztódik, amíg a hangulat Berlinben és Londonban megérkeik. És azok, akik ócsárolnak bennünket, mivelhogy az ész evangéliumát hirdetik a gyűlölet evangéliuma helyett, Franciaországra utalnak és azt mondják, próbáljuk meg csak ott hirdetni a békét és meglátjuk, milyen fogadtatásra lelünk ott! Azonban nem igen ismerik Franciaország hangulatát, azt, amelyik Párison keresztül nyilvánul meg. Franciaország páratlan hősiességgel és méltósággal viseli a sors csapásait, azonban lassan elvész. Franciaországra nézve talán még többet jelent a béke, mint Belgiumra nézve.“

Uj angol aknamező

Rotterdam, október 1. (Magyar Távirati Iroda.) A Maasboode értesülése szerint az angol admirális új aknamezőt rakott le az Északi-tengeren. Közelebbi adatok ismeretlenek.

Lakáshány Londonban

Frankfurt, október 1. A Frankfurter Zeitung jelenti Londonból: Mint a Times jelenti, Londonban lakás-hiány uralkodik. Számos család jövedelmének csökkenése miatt olcsóbb lakást keres és mivel nincs építkezés, alig lehet lakást kapni. Ez főleg a kisebb lakásokra vonatkozik, melyeknek 30—60 font sterling az évi bére, de számos család elhagyja a 250 font sterlinges jobb lakásokat is, melyeket butorozva próbálnak kiadni, míg maguk megcsapant jövedelmük miatt penzióba mennek. Az egész lakáskérdés Londonban mindinkább igazszerencsétlenségévé nővi ki magát.

Apollo

Ma, szombaton
Előadások: Délután 3 órakor félhelyárak, 5 és 7 órakor mérsékelt, 9 órakor rendes helyárak.
Ujdonság!
Izgalmos nagyszabású dráma!
A halál előestéjén.
Dráma 4 felvonásban.
Maxi az akasztófán.
Bohózat.
Az alma nem esik messze a fájától.
Vigjáték.
Jaj! fáj a fogam!
Humoros.

A szerb harctérről

Budapest, október 1. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya. — A főhadiszállás jelentése a délkeleti hadszíntérről:

Nincs ujság.

HÖFER altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

Orosz segítség Szerbiának

Bern, október 1. (Magyar Távirati Iroda.) Az oroszok négy gőzöst és tizenhat dereglyét hadiszerekkel megrakva Szerbiának küldtek.

A Balkán fegyverben Tüntetések Szófiában

Bécs, október 1. A Südslawische Korrespondenz jelenti Szófiából: Az osztrák-magyar és a német konzulátusok előtt hazafias tüntetések voltak. A diákok nagyszámú tömegtől kísérvé, zászlók alatt a konzulátusok elé vonultak, ahol elénekelték a központi hatalmak nemzeteinek himnuszait. A tüntetők később a szerb konzulátus elé mentek, ahol „A szövetség rablók” című népszerű indulót énekelték el. A rendet sehol sem zavarták meg.

A Dardanelláktól Dedeagacshoz

Genf, október 1. A Temps írja: A Dardanelláknál az operációkat félbe kell szakítani és a csapatokat Dedeagacsnál kell partra szállítani. Ugyanakkor a szövetségesek Macedoniából nyomulnak be Bulgáriába és Szalonikín keresztül szállítanak csapatokat Szerbia segítségére. Ebben Olaszországnak is segíteni kell. Ez esetben Románia és Görögország is megteszik a magukét.

Görögország és az entente

Lugano, október 1. (Magyar Távirati Iroda.) Athénből jelenti: A Patris közlése szerint Venizelos a király elé terjesztette a minisztertanács egyhangú határozatát, mely a szerb szerződés értelmében megengedi, hogy az entente-hatalmak Szalonikiben csapatokat hajózhasson ki. Nem hiszik, hogy a király az egyhangú határozatnak ellentmondjon.

— A katonai szolgálatra behívott iparos-tanoncok szabadulásának szabályozása. A hivatalos lap mai száma közli a miniszterium rendeletét, mely szerint mindazoknak az iparos- és kereskedő-tanoncoknak tanidejét, akiknek tanviszonya a tanoncszerződésben megszabott időtartam lejáratá előtt a háboru ideje alatt katonai szolgálatra bevonulásuk következtében szünetelt meg, vagy fog megszünni: befejezettnek kell tekinteni, ha a tanviszony tényleges megszűnésének időpontjáig a szerződés szerinti tanidőnek legalább kétharmadrésze letelt, vagy ha a tanonc e minőségben ugyanabban a szakmában legalább huszonegy hónapot töltött el. A tanviszonynak ilyen körülmények folytán történt befejezéséhez az ipari képzés tekintetében ugyanolyan joghatály fűződik, mint ha a szerződés szerinti tanidő egészben letelt volna. Ez a szabály irányadó abban az esetben is, ha a tanviszony azért szünetelt vagy szünetelt meg, mert az iparos vagy kereskedő katonai szolgálatra való bevonulása miatt vagy egyéb okból üzletével a háboru alatt felhagyott, de a tanidőt ebben az esetben nem lehet a tanonc 14 életévének betöltése előtt befejezettnek tekinteni. Az ipartörvény 61. §-ának utolsó bekezdésében megállapított korhatár ily tanoncokkal szemben nem nyer alkalmazást. A tanidő tartamába a próbaidőt, valamint a tanonc által betegség miatt mulasztott időnek két hónapot meg nem haladó részét is be kell számítani. Ha a szerződés szerinti tanidőnek kétharmad részéből vagy a huszonegy hónapból tizenöt napot meg nem haladó idő hiányzik, a tanidő kétharmadát vagy a huszonegy hónapot kitöltöttnek kell venni. A tanoncszerződésnek ama kikötései, amelyek az iparos vagy a kereskedő javára követelési jogot állapítanak meg arra az esetre,

ha a tanviszony elõtt nyer b... a tanviszony let értelméb... vonulásnak nyuló szolgál... iparos, keres... tama alatt k... jövõben beh... iparos-, ker... szonya a ren... tán megszűn... körülményt... teni. — A r... életbe.

Debrecen... kiállítás... legénység

Hát... a debrecen

A debrecen

Debrecen... tivája táru... Bernolák N... egyetem re... a kollégium... dományegy... dések meg... gramja. Be... és hatáso... nek feladat... várnak. Els... fölpezdítés... megteremté... másra, em... jelentőségü... nak a laiku... sítését. E c... iskolai tan... Egyetem ke... gáló intézm... nagyszabás... a mai érte...

Az ért... egyetem re... zást megny... ios dr. min... osztály ve... vari tanács... az egyetem... lalkoztatják... ügye vár... egyes inté... nagyon me... helyiségek... a kollégium... intézmény... földrajzi in... nesen elhel... Sándor ref... zékenysége... Szóló taná... tartózkodó... temi épít...

Az eg... második c... kifejesztés... az egyeter... nye, hogy... delkezésre... lásával há... a Mensa-a... hallgató n... is megoldá... házkerület... lyezhető a... megkezdte... melyre sz... nyer elhel... létesített... ket az int... hatalmas... egyetemi

ha a tanviszony a szerződészerű időtartam előtt nyer befejezést, nem érvényesíthető, ha a tanviszony befejezése a most kiadott rendelet értelmében történt. Katonai szolgálatra bevonulásnak kell tekinteni a hadi célokra irányuló szolgálatokra való alkalmazást is. Minden iparos, kereskedő, akinek tanonca a háboru tartama alatt katonai szolgálatra behivatott vagy a jövőben behivatni fog, továbbá minden olyan iparos-, kereskedő-tanonc szülője, kinek tanviszonya a rendeletben említett körülmények folytán megszűnt vagy megszűnik, köteles ezt a körülményt az elsőfoku iparhatóságnál bejelenteni. — A rendelet szeptember hó 30-án lépett életbe.

Debrecen egyedüli látványossága a hadi-kilátás. — Belépti-díj 50 fillér, katonai legénység és gyermekek részére 20 fillér.

Háborus előadások a debreceni Szabad Egyetemen

A debreceni tudományegyetem kulturmunkája

Debrecen kulturéletének gyönyörű perspektívája tárult fel azon az értekezleten, amelyet *Bernolák Nándor* dr., a debreceni tudományegyetem rektora hívott össze ma délután 6 órára a kollégium kistanácstermébe. A *debreceni tudományegyetem fejlesztésével kapcsolatos kérdések megbeszélése* volt az értekezlet programja. *Bernolák Nándor* dr. rektor tömören és hatásosan fejtette ki az egyetem fejlesztésének feladatait, amelyek az egyetemi tanácsra várnak. Elsősorban az egyetem belső életének fölpezdítése, virágzó, élénk egyetemi diákélet megteremtése vár a friss erejű egyetemi tanácsra, emellett azonban nem kevésbé nagy jelentőségű programjának tekinti a tudományok a laikus közönség körében való népszerűsítését. E cél elérését szolgálja a *Népszerű főiskolai tanfolyam* új életre keltése a *Szabad Egyetem* keretében s a magasztos célokat szolgáló intézmény sikerét eleve biztosítja az a nagyszabású program, melyet *Bernolák* rektor a mai értekezlet elé terjesztett.

Az értekezleten *Bernolák Nándor* dr., az egyetem rektora elnökölt. Miután a tanácskozást megnyitotta, melegen üdvözölte *Tóth Lajos* dr. miniszteri tanácsost, az egyetemi ügyosztály vezetőjét, valamint *Márk Endre* udvari tanácsos polgármestert. Kifejtette, hogy az egyetem fejlesztésének ügyei élénken foglalkoztatják az egyetemi tanácsot. A könyvtár ügye vár elsősorban megoldásra, továbbá az egyes intézményeknek az elhelyezése, amit nagyon megnehezít az a körülmény, hogy kellő helyiségek nem állanak rendelkezésre, miután a kollégium teljesen le van foglalva a katonai intézmények céljaira. Mindazonáltal sikerült a földrajzi intézetet alkalmas helyiségben ideiglenesen elhelyezni. A jogi szeminárium *Karay Sándor* református főgimnáziumi igazgató előzetes megbeszélés folytán szintén elhelyezést talált. Szólo tanácskozást folytatott a Debrecenben tartózkodó *Korb Flóris* műépítésszel, az egyetemi építkezés kérdésében.

Az egyetem fejlesztésére irányuló teendők második csoportjába tartozik az ifjúsági élet kifejtése. E tekintetben nagy segítségére volt az egyetemnek a kultuszminiszternek az a tényle, hogy a *Gardos*-alapítvány kamatait rendelkezésre bocsátotta és e kamatok felhasználásával három héttel ezelőtt sikerült megnyitni a *Mensa-Academicát*, amelyben ezidő szerint 35 hallgató nyer étkezést. Az internátusok kérdése is megoldásra vár. Bár a legnagyobb: az egyházkerületi főiskolai internátus nem volt elhelyezhető a katonai intézmények miatt, de máris megkezdte annak a misszióknak betöltését, a melyre szánták. A bírói internátusban 20 diák nyer elhelyezést. A katolikus egyházközség is létesített internátust néhány ifju részére. Ezeket az intézményeket fejleszteni fogják, hogy hatalmas diákélet virágozzék ki. A mult évi egyetemi tanács a beteg egyetemi hallgatók

gyógykezelése tekintetében megtette a kezdeményező lépéseket, most pedig ez a kérdés *Kenézy Gyula* dr. udvari tanácsos egyetemi tanár buzgóssága és odaadó munkássága folytán megoldást nyert. Az *Egyetemi Hallgatók Segítő Egyesületének* alapszabályait felterjesztette a miniszterhez.

Ezután áttért a rektor a *Szabad Egyetem* kérdéseinek tárgyalására. Nagy hálával emlékezett meg arról a nagyszabású kulturmunkáról, amely *Baltazár Dezső* dr. püspök lelkes kezdeményezésére és *Darkó Jenő* dr. egyetemi tanár közreműködésével már két évvel ezelőtt megindult a tudomány népszerűsítése végett, a mely cél a volt főiskola a *Népszerű főiskolai tanfolyam* létesítésével szolgálta. A megkezdett akció nagy eredményeket ért el, azonban a tanfolyam az egyetem létesítésével megszüntette működését. Az abbahagyott munkát azonban folytatni kell. A tudományegyetem tavalyi tanácsa elkészítette a *Szabad Egyetem* alapszabályait és felterjesztette jóváhagyás végett a kultuszminiszterhez. A közönség érdeklődése és az egyetemi tanárok készsége garantálja ennek az intézménynek a felvirágoztatását. — A szónoknak az a terve, hogy az idén több előadói ciklust tartanak, amelyekben tervszerű oktatás folynék mélyreható fejtegetésekkel, népszerű előadások, tudományos színvonalon tartva, a laikus közönség kulturigényeinek kielégítésére. Az első ciklus arra szolgál, hogy az egyetem lerójjja adóját a háboru iránt, *háborus előadások tartásával*; ezeket az előadásokat kizárólag egyetemi tanárok tartják. Egy vasárnapi matiné keretében történnék a ciklus megnyitása. Az előadásokat október hó folyamán kezdenék meg. Következnek egy második ciklus február és március hó folyamán, melynek során egyetemi tanárok és a társadalom kebeléből vállalkozó előadók tartanak előadásokat.

A rektor előterjesztett programját nagy tetszéssel fogadták, azután vita indult meg fölötte, amelyben *Baltazár Dezső* dr. püspök, *Darkó Jenő* dr. egyetemi tanár, *Márk Endre* udvari tanácsos polgármester, *Ferenczy Gyula* dr. egyetemi tanár, *Kenézy Gyula* dr. udvari tanácsos egyetemi tanár, *Kardos Albert* dr. főiskolai igazgató, *Lóky Béla* dr. katolikus főgimnáziumi és *Karay Sándor* református főgimnáziumi igazgatók vettek részt és megalapodtak abban, hogy minden szerdán este 6 órakor tartják meg az előadásokat a vármegeháza dísztermében.

Tóth Lajos dr. miniszteri tanácsos bejelentette, hogy a *Szabad Egyetem* szabályzatát a miniszter jóváhagyta és az a napokban leérkezik. — A jelenlevők nagy tetszéssel fogadták a bejelentést és lelkesen éljenztek a miniszteri tanácsost.

A *háborus ciklus előadásainak programját* a következően állították össze:

Pokoly József dr. egyetemi tanár: A háboru általános történelmi megvilágításban.

Kiss Géza dr. egyetemi tanár: A háboru és a jogrend.

Kenézy Gyula dr. udvari tanácsos egyetemi tanár: A háborus sérülésekről.

Kovács Gábor dr. egyetemi tanár: A háboru közgazdasági hatásai.

Láng Nándor dr. egyetemi tanár: A háboru és a művészet.

Darkó Jenő dr. egyetemi tanár: Az ősmagyar hadiszervezet és taktika.

Pap Károly dr. egyetemi tanár: Irodalmunk katonaköltői.

Thegze Gyula dr. egyetemi tanár: A háboru és a nemzetközi jog.

Tankó Béla dr. egyetemi tanár: A háboru értékelméleti tanulságai.

A második ciklus programját későbbben fogják megállapítani.

Végül *Bernolák Nándor* dr. bejelentette az értekezletnek, hogy az egyetem tanácsa már foglalkozott azzal a kérdéssel is, hogy külföldi szakértőket is meghívna előadásra a *Szabad Egyetemre*, de ebben a kérdésben addig nem áll módjában előterjesztést tenni, míg információ nem kért a minisztertől. Felkérte a jelenlevőket, hassanak közre, hogy a *Szabad Egyetemnek* meg legyen a kívánt népszerűsége a közönség körében.

Ezzel az értekezlet véget ért.

HIREK

— **Vasárnapi istentiszteletek.** A református templomokban vasárnap, e hó 3-án prédikálnak: a Nagytemplomban *Kolozsváry Kiss László*, délután *Szász Imre* segédlelkész, a Kistemplomban 9 órakor *Szász Imre* segédlelkész, 11 órakor *Csiky István* nagyenyedi egyházi lelkész, délután *Kolozsvári Kiss László* segédlelkész, a Kossuth-utcai templomban *Szele Miklós* vallásnád, délután *Szabó Gyula* teologus, az Árpád-téri templomban *Zih Sándor* lelkész, délután *Balogh Béla* segédlelkész, az ispotályi templomban *Farkas János* segédlelkész, délután *Sárközi István* hitanhallgató, a homokkerti imaházban *Boér Károly* vallásnád.

— **Csanak Józsefné kitiintetése.** Fényes kitiintetés érte Debrecen társadalmának általános tisztelettel övezett urnóját, *Csanak Józsefné*. *Vilmos* császár a porosz Vörös Kereszt nosan tisztelt, előkelő hölgytagját, *Csanak Józsefné* urnőnek, ama jóságos munkájáért, amelyet a német sebesült katonák ápolásában tanusított. Végtelen jósággal, bámulatos éberséggel s páratlan tevékenységgel foglalkozott a támogatásra, ápolásra szoruló beteg katonákkal a háboru kezdete óta. Angyali jóságú szive nem ismert határt a jótéteményekben és nem kímélte magát, ahol segíteni kellett, mindig ott volt hihetetlen fürgeségű tettekrekszségével. Ennek a példászerű, lelkiismeretes tevékenységnek a jutalma ez a fényes kitiintetés, amelyet *Baer*, a déli német hadsereg delegáltja a következő megleghangu sorok kíséretében juttatott el *Csanak Józsefné* urnőhöz:

Stryj, szeptember 28.

Mélyen tisztelt nagyságos Asszony!

Van szerencsém Önnek ezuttal tudomására hozni, hogy *Vilmos* császár és király öfelsége a vöröskereszt érdemjel 3. osztályát adományozta Önnek. Ez a kitiintetés különös jelét mutatja annak a köszönetnek, melylyel Önnek sebesültjeink és betegeink odaadó és gondos ápolása körül adózunk és amelyben szegény betegeinket és sebesültjeinket részesítette, továbbá azon rendkívül meleg érdeklődéséért, a melyet az önkéntes betegápolás terén tanusított.

Végtelen örömmre szolgál, hogy ezt közölhetem Önnek. Két hónap előtt történt debreceni látogatásom alkalmával magam is tapasztaltam minden elismerésre számottartó odaadó működését.

A kitiintetés jelvényét ide mellékelem.

Mély tisztelettel ajánlom magam kegyeibe.

Baer,

a déli német hadsereg delegáltja.

— **Nagy katasztrófa egy fésűgyárban.** — *Bernből* táviratozzák: A svájci *Mimlsviki* fésűgyárban óriási robbanás történt. A munkások közül huszonötön meghaltak és ötvenen megsebesültek.

URANIA

Debrecen legnagyobb, legelőkelőbb mozgója
EGYHÁZ-TÉR. — TELEFON 12-51.

Szombat Vasárnap

október hó 2. és 3-án

Nagy ünnepi sláger műsor

AZ ÉLŐ SZOBOR

dansk-kinograf vigjáték 2 felvonásban.

A HOLDKÓROS

dráma 2 felvonásban, gyönyörű felvételek és rendezés.

BÜNTUDAT, dráma.

Mikor Jack hazajön, vigjáték.

HÁBORUS HIRADÓ.

Előadások kezdete 5, 7 és 9 órakor rondos helyárral.
Szombat és vasárnap 3 órakor félhellyárral.
Folytatógos bemenet.

— Egy debreceni honvédszázados kitiintetése. A király Steiner József 3. honvédszázadosnak a 13. repülő-századnál az ellenségkel szemben repülői minőségben tanúsított vitéz magatartása elismerésül a 3. osztályú katonai érdemkeresztet a hadiékítménnyel adományozta.

— **Ismét van városi kávé.** A város a Zenede épületében levő helyiségében ismét megkezdte a kávé árusítását a lakosság részére. A kávé árai a következők: I. osztályú kávé kilója 4 kor. 60 fill., II. osztályú kávé kilója 4 korona. Kristálycukor 1 korona 6 fillér.

— **Katonai kinevezések.** A király Czeglédi György 3. honvédszázadosnak a hadnagyot főhadnaggyá, Gyöngy Ernő 3. honvédszázadosnak zászlós hadnaggyá és Széll Kálmán dr. népfelkelő segédorvost a debreceni 3. népfelkelő parancsnokság nyilvántartásában népfelkelő főorvossá nevezte ki.

— **Végzetes játék a pisztolyal.** Átlőtt koponyával, a halállal viaskodva fekszik a városi közparkban ma délelőtt óta egy hat éves fiúcska, aki a fegyverrel üzött könnyelmű játéknak lett az áldozata. Szabó Imrénnek hívják a szerencsétlenül járt hat éves gyermeket, akinek kórágya mellett most aggódva állnak a kétségbeesett szülők. A kis fiú Boros Gyula nevű pajtásával játszott egy Frommerpisztolyal a Vendég-utca 26. szám alatt levő lakásukon. Játék közben a töltött fegyver elszült és a golyó Szabó Imrén életveszélyes sérülést ejtett. A homlokán furódott be a golyó a szerencsétlen gyermeknek és a tarkóján jött ki. A rendőrség megejtette az ügyben a vizsgálatot, de eddig nem sikerült megállapítani, hogy miképpen szült el a pisztoly.

— **Egy Vilmos-husár főhadnagy bravurja.** A bécsi „Fremdenblatt” a huszárvirtus megkapóan szép esetét mondja el, melyben Eszterházy Alajos gróf, a debreceni 7. huszárezred főhadnagya a hőse. Eszterházy gróf egy reggelen őrzőjára volt és megállapította, hogy Ludmikovskánál három orosz század áll határuval. Hogy egyebet is megtudjon, a huszározárját még előbbre ment, ekkor azonban egész lovashadosztályra bukkant. Ezzel a fontos fölfedezéssel az őrzőjára vissza akart sietni, ám ekkor orosz lovaspatrolók elvágták a visszavonulás útját. Eszterházy gróf erre kis csapatjával nagy kanyarodóval kitért és azon volt, hogy átjusson a Quita-Lipán, ezen az elszaposodott patakon, ám az egyetlen hasznavehető átjárót már megszállotta az ellenség. A huszárok visszavonultak a közeli erdőbe és várakoztak, ám alig hogy lenyergeltek, orosz őrzőjára rontott rájuk. Eszterházy gróf pisztolyokból lelőtt egy oroszot, mire a többi elszaladt. Az éjszaka elteltével hajnali három órakor a huszárok újból megkísérelték, hogy az orosz gyűrűből kiszabaduljanak s mivel északnak teljesen el voltak zárva, déli irányban próbálkoztak, hogy átgázoljanak a patakon. Eppen utra készültek, mikor egymásután több orosz őrzőjára fölfedezte őket, azonban a huszárok valamennyit megfutamtítottak. Erre már nagyobb orosz csapat érkezett tiszt vezetésével, aki megadásra szólította föl a huszárokat. Eszterházy gróf válaszul helyett lelőtte az orosz tisztet, mire az oroszok elmenekültek, de haj érte a huszárokat is, mert lovaik megvadultak és elszaladtak. Most már nem volt más hátra, mint hogy gyalog menjenek át a patakon s történjék bármi, átvágják magukat az ellenségnek. Miközben a patakhoz rohantak, az oroszok irtózatossá tüzet bocsátottak rájuk s egy derék káplárunkat lelőtték. A többi azonban sértetlenül jutott át a vizen és az is sikerült, hogy az ellenség folytonos tüzelése közben fölkapaszkodják a tulsó part mtrédekén. — Fájdalom, veszteség nélkül ez sem ment, mert ismét két huszáruk megsebesült, a part mögött azonban már honvédekre akadtak a huszárok, akikkel együtt mentek tovább, hogy fontos megfigyeléseikről beszámoljanak. Eszterházy gróf az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért a katonai érdemkeresztet kapta a piros-fehér szallagon.

— **A hatósági marhahus új árai.** Október 2-től, szombattól kezdődően a két hatósági mézarszékben (a Szent Anna-utcán és az Egyház-téren) a következő áron mérik a marhahust: Elsőrendű marhahus kilója 4 kor. 40 fillér, másodrendű marhahus 4 kor., növénydekmahahus 4 kor., juhhus 2 kor. 60 fillér.

— A városi gáz- és villamos gyár szives tudomására adja a közönségnek, hogy a gyár alkalmazottainak, munkásainak, kocsisainak borralót vagy bármi címen való ajándékot elfogadni szigorú büntetés terhe alatt tilos. — Fölkérjük a t. közönséget, hogy maga is tartózkodjék ajándékok felajánlásától, ha pedig valamely alkalmazott követelne borralót, azt hezzák a gyárigazgatóság tudomására.

— **Aki katonának szökött meg a mihelyből.** Zloch József 17 éves bádogos tanonc nem régen még Weinberger Ignác debreceni bádogosmester mihelyében forgatta a kalapácsot, most pedig már valahol messze Gácsországban forgatja az ellenséget pusztító fegyvert. A 17 éves suhanc fiatal szívében hatalmas lángot fogott a harci vágy és pár nap előtt három társával együtt megszökött azzal, hogy katonának áll. Három társát visszahozták, őt azonban beöltöztették csukaszürkébe. A főnöke ma találta meg a hazájáért lelkesülő tanoncának bucsuzó levelét, amelyet az írómappájába csempészett a szökés előtt. A kusza sorok, melyekben arra kéri mesterét, hogy bocsásson meg neki a szökésért, — következően hangzanak:

Mélyen tisztelt főnök ur!

Bocsásson meg hogy ezt a meréséget megtettem, de harcolni akarok hazámért s Királyomér.

Mégegyszer kérem bocsásson meg, ha vissza találom jönni úgy ezt az időt visszapotlom. Kezeit csokolja mindnyájuknak hü tanulójuk!

Zloch József.

— **A halál előestéjén.** Kiváló filmjúdonságot mutat be szombaton és vasárnap az Apollo. A nagyszabású drámának a címe: „A halál előestéjén”. — Izgalmas cselekményű, szövevényes meséjű és mesteri rendezésű a darab, mely méltán tarthat számot a közönség érdeklődésére. Ma az előadások délután 3 órakor félhétórakkal, 5 és 7 órakor mérsékelt, 9 órakor rendes helyárakkal kezdődnek.

— **A Fröhlich-féle csödtömegből megvett összes irodai szerek, valamint a még meglévő iskolai cikkek, füzetek, könyvek, iskolatáskák, stb. elárúsítása még rövid ideig tart. Üzlethelyiség Szent Anna-utca 1.**

— **35 dekás tábori postadobozok, melyben a harctérre életmészereken kívül minden küldhető, 20 fillérjével kaphatók Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Debrecen, Piac-utca 49. és minden délhány-tűzsdében.**

OKTÓBER 1-TŐL LAPUNK ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Helyben: 1 óra K 1.40, negyedévre K 4.—
Vidékre: 1 óra „ 1.50, negyedévre „ 4.50

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

SZOMBAT: *Mozikirály*, operett. (Diósy Nusi vendégjátéka.)

VASÁRNAP: Délután: *Aranyvirág*, operett. — Este: *Zsuzsi kisasszony*, operett. (Diósy Nusi utolsó fellépte.)

18,285/1915.

Hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város házépítészének és az általa kezelt alapok és alapítványoknak 1916. évi költségvetésirányzata elkészült s az 1886. XXI. t.-c. 17. §-a rendelkezéséhez képest a **1. évi október hó 15. napjától kezdődőleg 15 napra** a város számvevői hivatalánál közszemlére kitétetett, ahol is az a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Erről a város adózó lakosságát a városi Tanács azon felhívással értesíti, hogy a költségvetésre vonatkozó netaláni észrevételek a közgyűlés napját megelőző 5 nappal írásban a tanácshoz adhatók be.

Kelt Debreczen, 1915. évi szept. hó 30-án

A városi tanács.

Apró hirdetések

Finom hímzéseket, horgolást, fehérnemű varrást és javítást elfogad egy hadbavonult családanya — olcsó árak mellett. — Kéri a n. é. közönség pártolását, hogy családját a háboru tartama alatt fenntarthassa. Késes-utca 37. Nyiriné.

Kapucsdulák bármilyen felírással kaphatók a kiadóban.

Zománc címtábla megrendelhető Hoffmann és Kronovitz cégnél Piac-u. 49.

Lakbérleti szabályzat kiadó cédulák bármilyen felírással kaphatók a kiadóhivatalban.

Szénvignotta ezrenként olcsón kapható Piac-utca 49. szám alatt.

Tábori borítékok 2 fillérjével kaphatók a kiadóhivatalban.

Tarhonya

tiszta buza lisztből készült vizes tarhonyát mázsánként 100 K-ért szállítok. Czim kiadóhivatalban.

Árverésen vett női kalapok, diszek, tollak, lűk félárban kiárussítatnak Csapó-utca 11. alatt.

Szép butorozott szoba villanyvilágítással közel a főtérhez, azonnal kiadó. Ugyanott többféle kályhák eladó. Iskola-utca 8. sz.

Porfedeles új salon cimbalom eladó. Homokkert Bujdosó-utca 38. sz.

Firnisz, Terpentin, Szobalakkok

minden egyéb festékáru olcsó árban és minden mennyiségben beszerezhető

WEISZ festéküzletében
HATVAN-UTCA 11.

Eladó
Sörösarnok és vendéglő!
A Kossuth- és Piac-utca sarkán lévő legmodernebb berendezésű alagsori vendéglő és sörösarnok
1. évi november 1-től kezdve kiadó.
Érdeklődők forduljanak a Debreczeni Első Takarékpénztárhoz.

Kérdezzük meg a házirosvost!

KRONDORFI

alkalikus természetes savanyuviz.
Főraktár Debreczen részére:

KONSTEK GÉZA cégnél.

Zalai Márk tanár

(Hatvan-utca 1. szám, III. emelet)
3 havi könyvvitell és gyorsírási tanfolyama október 4-én veszi kezdetét. Óriási gyakorlatánál fogva az egyöntetű kisebb csoportokra osztott felnőttek 3 hó alatt többet jobban végezhetnek, mint zsenge koruak ugyanannyi év alatt. — Több szakkönyvek szerzője. — Társadalmi és miniszteri elismerés. Több ezer hallgató a legelőkelőbb állásokban. Beiratás délelőtt 10–12 óráig.

SOMOSSY LÁSZLÓ

DEBRECZEN, Kistemplombazár
Megérkeztek
**az őszi és téli divatkelme-
ujdonságok**
FLANELLEK — SELYMEK
VELEZEK — BÁRSONYOK.
! Óriási választék!

Kifutó fiu

felvétetik

Piac-utca 49., II. udvar.